

Retningslinjer for varsling av kritikkverdige forhold i

Brunstad Christian Church m/ norske lokalmenigheter¹

Brunstad Ungdomsklubb m/ underledd ²

Aktivitetsklubben m/ underledd ³

Xercize m/ underledd ⁴

¹ Vedtatt av styret i BCC den 2. juni 2021

² Vedtatt av sentralstyret i BUK den 22. mars 2021

³ Vedtatt av sentralstyret i AK den 2. mars 2021

⁴ Vedtatt av sentralstyret i XZ den 4. mars 2021

1 Innledning og formål

1.1 Innledning

Brunstad Christian Church (BCC) er et offentlig registrert trossamfunn med over 8500 medlemmer i Norge. BCC er i dag i ferd med å bli organisert etter en forbundsmodell. Det er 19 tilknyttede lokalmenigheter i Norge. BCCs hovedformål er å utføre misjonsbefalingen slik den fremkommer i Matteus 28:18-20. Utenom møter og kirkelige aktiviteter utføres det et omfattende omsorgsarbeid for barn og unge i hele forbundet. For å understøtte dette arbeidet har BCC knyttet til seg samarbeidende barne- og ungdomsforeninger, som Brunstad Ungdomsklubb, Xercize og Aktivitetsklubben.

Brunstad Ungdomsklubb (BUK) buk.no

BUK er en del av BCCs omsorgsarbeid for ungdom og har lokale klubber i hele Norge. Har et kristent formål og arrangerer aktiviteter med hovedfokus på aldersgruppen 13-18 år. Fire ganger i året arrangerer BUK internasjonale ungdomscamper, hvor BCC bidrar med kristent innhold og trosundervisning.

Aktivitetsklubben (AK) aktivitetsklubben.org

Aktivitetsklubben er en kristen, frivillig forening som arbeider for å tilby fritidsaktiviteter til barn mellom 6 og 13 år. AK har 25 lokale foreninger i Norge. AK har sitt utspring i BCC og BCC sine menigheter i Norge, og er en del av BCCs arbeid med barn.

Xercize xercize.org

Xercize er en kristen, frivillig forening som sammen med lokallag i hele Norge arrangerer idrettsrelaterte aktiviteter og konkurranser for barn og ungdom. Xercize deler verdigrunnlag med BCC.

Tillitspersoner og andre ansvarspersoner i BCC og enheter i Organisasjonene, jf. punkt 2.6, skal følge offentlige lover og regler og etiske retningslinjer for de enheter som inngår i Organisasjonene.

BCC legger vekt på forebyggende arbeid og at det blir gitt opplæring til alle som arbeider med barn og ungdom gjennom programmet «*barns trygghet, de voksnes ansvar*».

1.2 Formål

Formålet med varslingsordningen er å forebygge, avdekke og håndtere kritikkverdige forhold. BCC ønsker å legge til rette for varsling gjennom åpenhet, informasjon og gode rutiner. Det skal være lav terskel for å varsle dersom medlemmer eller andre med tilknytning til Organisasjonene opplever det de mener er kritikkverdige forhold.

Retningslinjen beskriver hvordan man kan varsle, og hvordan Organisasjonene vil følge opp varslere, og skal ivareta både den som varsler og den eller de det eventuelt varsles om. Den som varsler skal ikke utsettes for gjengjeldelse, og den eller de det varsles om skal gis mulighet til å bli hørt.

Retningslinjen gjelder for alle enheter i Organisasjonene jf. punkt 2.6.

BCCs varslingsordning gjelder ikke (1) for varslingsordning i ansettelsesforhold i enheter som inngår i Organisasjonene eller (2) for organisasjoner utenfor Norge. For ansatte i BCC eller forbundsenheter gjelder egne varslingsrutiner som angitt i personalsystemet Simployer.

2 Definisjoner og begrepsavklaring

2.1 Hva er varsling?

Varsling er å si fra om kritikkverdige forhold i organisasjonen.

2.2 Hva er kritikkverdige forhold?

Med kritikkverdige forhold menes brudd på lover og regler, BCCs eller øvrige enheter i Organisasjonenes etiske retningslinjer eller allmenne oppfatninger om hva som er akseptabel atferd. Dette omfatter blant annet (men er ikke begrenset til):

- økonomisk kriminalitet (korrupsjon, skatteunndragelse, tyveri, underslag, bedrageri mv.)
- overgrep, seksuell trakassering, grenseoverskridende atferd mv.
- opplevd negativ sosial kontroll, så som ulike former for overvåking, press, trusler og tvang (kontrollen kjennetegnes gjerne ved at den er gjentakende og systematisk)
- maktmisbruk
- bruk av pressmiddel for å oppnå egne fordeler
- mobbing, utestengelse og trakassering (gjentatt negativ ondsinnet atferd)
- brudd på taushetsplikt

2.3 Forhold som ikke inngår i varslingsordningen

Ytringer om forhold som er allment kjent, regnes ikke som varsling.

Kritiske ytringer om tro eller annen uenighet knyttet til trosspørsmål er ikke forhold som varslingsbestemmelsene tar sikte på å verne.

Utvalget behandler heller ikke saker som anses for å være et privat anliggende, så som familiesaker eller saker som skjer utenfor Organisasjonenes arrangerte aktiviteter eller ikke har annen særlig tilknytning til Organisasjonene.

Utvalget skal imidlertid alltid – selv om saken har begrenset tilknytning til Organisasjonenes arrangerte aktiviteter – vurdere å behandle saker der den som er omvarslet er en ansatt i Organisasjonene⁵ eller har ett av følgende tillitsverv i nevnte organisasjoner:

⁵ med mindre forholdet omfattes av varslingsinstruks for ansettelsesforhold

- forstander/medforstander i BCC/lokalmenighet i Norge
- medlem av organ (slik som styret, sekretariat, valgkomite eller medlems- og varslingsutvalg) i BCC eller styremedlem i lokalmenighet i Norge
- styremedlem i sentral eller underledd av barne- og ungdomsforeningene i Norge
- ungdomsleder i lokalmenighet i Norge
- søndagsskolemedarbeider i lokalmenighet i Norge

2.4 Varsleren

Den som har varslet. Varsleren kan selv være utsatt for kritikkverdige forhold, eller varsle om kritikkverdige forhold som har rammet andre eller som gjelder generelt i organisasjonen.

2.5 Omvarslet

Den eller de det eventuelt varsles om.

2.6 Organisasjonene

Omfatter BCC og tilknyttede norske lokalmenigheter, samt samarbeidende barne- og ungdomsforeninger, som er Brunstad Ungdomsklubb, Xercize og Aktivitetsklubben med underledd av disse, såfremt disse retningslinjene er gyldig vedtatt av foreningene.

3 Hvordan varsle?

3.1 Generelt

Varslingsordningen skal oppfattes som trygg for den som varsler. Samtidig er det et grunnleggende prinsipp at også den eller de det eventuelt varsles om har krav på en forsvarlig behandling, der de blant annet gis anledning til å gi uttrykk for sitt syn på de forholdene varselet gjelder.

Varsler kan velge å være anonym. Varselet vil likevel behandles, men BCCs medlems- og varslingsutvalg («Utvalget») vil kun kunne kommunisere med anonym varsler dersom dette er gjort via elektronisk skjema på BCC Portal

Av hensyn til Utvalgets mulighet til eventuelt å stille oppfølgende spørsmål og til å sikre at saken er godt belyst, oppfordres det til at varslers identitet som et minimum gjøres kjent for Utvalget.

Dersom varsler ikke ønsker å være anonym, men heller ikke ønsker at den eller de det varsles om skal kjenne varslers identitet, skal dette ivaretas så langt det er mulig, samtidig som en ivaretar hensynet til forsvarlig saksbehandling, herunder omvarsledes mulighet til å gjøre seg kjent med varselet og gi uttrykk for sitt syn på de forholdene varselet gjelder.

3.2 Hva kan det varsles om?

Medlemmer og andre som er tilknyttet Organisasjonene, jf. punkt 2.6, oppfordres til å varsle om forhold de mener er kritikkverdige, som nærmere beskrevet i punkt 2.2.

I tråd med den alminnelige lojalitetsplikt i foreningsretten, forventes det at medlemmer tar opp forhold internt før en sak eventuelt bringes videre til offentligheten.

Varsler må være i god tro om de faktiske forholdene varselet bygger på.

3.3 Varslingskanaler

Det kan varsles via flere kanaler:

- På BCC Portal gjennom eget elektronisk skjema. Her kan varsler velge å være anonym
- Ved personlig kontakt med BCCs varslingsmottak eller den enheten i Organisasjonene varsler har tilknytning til. Dersom varselet fremsettes muntlig, vil varslingsmottaket kunne hjelpe med å skrive det ned
- Ved brev til Brunstad Christian Church
- Ved e-post til varsling@bcc.no

Uansett hvilken kanal som benyttes, må det komme klart fram at henvendelsen gjelder varsling.

3.4 Hva bør et varsel inneholde?

Det er ingen krav til hvordan varselet utformes, men følgende opplysninger er relevante for den videre saksbehandlingen og bør fremkomme:

- fullt navn og organisasjonen varsler eventuelt tilhører, med mindre varsler ønske å være anonym
- dato for varslingen
- konkret hva varselet gjelder (Hvilke handlinger eller unnlaterse varselet gjelder – konkret opplevelse/observasjon)
- sted og tidspunkt for når handlingene/unnlaterse har funnet sted
- eventuelle vitner
- eventuell kjennskap til tidligere saker som har betydning for varselet;
- hvorvidt forholdet er eller har vært forsøkt tatt opp tidligere, og i så fall hvordan, og med hvem

4 Hvordan håndteres varsel?

4.1 Generelle prinsipper

Varsler skal følges opp uten unødig opphold.

Håndtering av varsel skal ivareta krav til upartiskhet og habilitet.

Varslingsmottakets og Utvalgets arbeid skal være konfidensielt, og dokumenter/opplysninger skal kun være tilgjengelig for Utvalget med mindre annet følger av vedtektene for enhetene i Organisasjonene, eller «Prosessuelle retningslinjer for gjennomføring av medlemssanksjonering» eller er nødvendig for en forsvarlig håndtering av saken, herunder informasjonsinnhenting fra omvarslede og andre som grunnet varslets innhold må gjøres kjent med saken. Sakens dokumenter skal arkiveres på en tilfredsstillende måte og i samsvar med gjeldende personvernregler. Personer som gjøres kjent med varselet vil bli pålagt å signere en erklæring om taushetsplikt.

Utvalgets arbeid skal være skriftlig og ivareta grunnleggende krav til kontradiksjon. Utvalget skal føre skriftlige notater fra egne drøftinger. Muntlige innlegg fra andre i saken skal nedtegnes og signeres.

Varsler håndteres overordnet i tre faser, jf. punkt 4.3 til 4.5: i) en innledende fase, ii) en undersøkende fase og iii) en avsluttende fase som omfatter konklusjon og eventuell videre oppfølging av saken. Den avsluttende fasen vil også innebære implementering av eventuelle tiltak for å forebygge gjentakelser samt eventuelle sanksjoner mot omvarslede.

Ved motstrid mellom Organisasjonenes vedtekter eller vedtak av øverste myndighet i Organisasjonene og denne instruksjonen, skal førstnevnte vedtekter / vedtak følges.

4.2 Roller og ansvar

4.2.1 BCCs Varslingsmottak («Mottaket»)

Mottaket utpekes av styret i BCC og skal motta varsler og ha en sekretariatsfunksjon for Utvalget ved behandlingen av varsler.

Styret i BCC er ansvarlig for at varslingsmottaket får tilstrekkelig opplæring for å fylle rollen.

4.2.2 BCCs Medlems- og varslingsutvalg («Utvalget»)

Utvalget er den enheten i BCC som i første instans skal behandle alle varslings saker og vedta eventuelle sanksjoner i BCC/lokalmenighet. Utvalget er et rådgivende organ i varslings saker som ikke er sanksjonssaker for BCC/lokalmenighet, dvs. at de kommer med sine vurderinger og anbefalinger til det organ som har myndighet til å iverksette tiltak. Videre har utvalget myndighet til å avvise saker de mener faller utenfor ordningen, jf. punkt 2.3.

Utvalget skal bestå av tre til fem faste medlemmer og to til tre varamedlemmer som velges for to år av gangen. Både faste medlemmer og varamedlemmer kan ta gjenvalg. Medlemmene velges som følger:

- Minst ett og maksimalt to faste medlemmer samt ett varamedlem velges av forstanderskapet.
- Minst to og maksimalt tre faste medlemmer og minst ett og maksimalt to varamedlemmer velges av representantskapet.

Utvalget skal gjennomføre nødvendige og tilstrekkelige undersøkelser av varselet, og foreslå eventuelle tiltak. Det tilligger Utvalget å sikre at disse retningslinjene følges.

4.2.3 Klageorgan

Representantskapet i BCC er overordnet klageorgan for Utvalgets eventuelle vedtak om å ilegge noen en sanksjon. Representantskapets beslutning er endelig.

4.3 Fase 1: Mottak av varsel og innledende fase

4.3.1 Innledende arbeide i varslingsmottaket

Alle varsel mottatt i BCC skal videresendes Mottaket uten unødig opphold.

Mottaket skal sørge for at den som har varslet så snart som mulig får bekreftelse på at varselet er mottatt.

Mottaket skal foreta en innledende gjennomgang av varselet og sikre at varslet inneholder tilstrekkelige opplysninger før oversending til Utvalget. Mottaket kan om nødvendig innhente supplerende opplysninger fra varsler.

Utover dette har Mottaket en støttefunksjon for Utvalget og skal gi administrativ bistand til Utvalget i den videre saksbehandlingen.

Varselet skal oversendes Utvalget så snart varselet med eventuelle ytterligere innhentede opplysninger foreligger, og ikke senere enn tre dager etter at varselet er mottatt.

Ved mistanke om at varselet kan omfatte straffbare forhold som kan føre til politianmeldelse, skal varselet oversendes Utvalget umiddelbart.

Mottaket skal loggføre alle varsel, og bistå Utvalget med å loggføre og protokollere all aktivitet i forbindelse med Utvalgets saksbehandling.

4.3.2 Innledende saksbehandling i Utvalget

Så snart varsel er mottatt skal Utvalget beramme et møte for å utarbeide en plan for videre saksgang, herunder arbeidsfordeling internt i Utvalget, eventuelle intervjuer med berørte parter og mulige vitner, samt eventuell ytterligere informasjonsinnhenting.

Utvalget skal vurdere egen habilitet. Dersom et medlem vurderes som inhabil, skal medlemmet fratre Utvalget ved videre behandling av det konkrete varselet og erstattes av varamedlem. Utvalgets medlemmer skal alltid tre til side når de tilhører samme lokalmenighet som den omvarslede.

Dersom Utvalget mener at varselet gir begrunnet mistanke om et straffbart forhold, skal forholdet politianmeldes. Utvalget kan likevel fortsette undersøkelsen av varselet og vurdere eller beslutte mulige sanksjoner mot omvarslede.

Utvalget kan beslutte å avvise et varsel i samsvar med reglene i punkt 2.3.

Utvalget skal orientere ledelsen i den delen av organisasjonen som varslet gjelder om at det foreligger et varsel og innholdet i dette, samt forestå videre undersøkelser i nær kontakt med disse, med mindre ledelsen selv er involvert i de forhold varselet gjelder, eller det av andre grunner anses uheldig for undersøkelsene.

Omvarslede skal gis informasjon om at det foreligger varsel, varselets innhold, videre prosess samt kontaktperson i Utvalget. Dersom varsler ønsker å være anonym, eller andre tungtveiende grunner taler for det, skal varslers identitet ikke bringes videre til omvarslede.

Ved varsler mot forstander i en norsk lokalmenighet skal leder av forstanderskapet i BCC orienteres om at det foreligger et varsel og innholdet i dette. Utvalgets leder skal i samråd med leder av forstanderskapet enes om fremgangsmåte for behandling av varselet innenfor rammene av denne instruks. Når den omvarslede forstander underrettes om varselet i tråd med denne instruks, skal det samtidig informeres om at leder av forstanderskapet i BCC er informert om saken.

Varsler skal opplyses om videre saksgang og kontaktperson i Utvalget.

4.4 Fase 2: Undersøkellesfase

Utvalget skal gjennomføre de undersøkelser som er nødvendig for å sikre at saken blir tilstrekkelig belyst.

Utvalget skal som hovedregel gjennomføre en innledende samtale med både varsler og omvarslet. Begge parter skal informeres om at de om ønskelig kan stille med en person for bistand og rådgivning under samtalen. Fra Utvalget skal det alltid være to utvalgsmedlemmer til stede i samtalen.

Utvalget kan også kalle inn vitner eller andre personer som kan bidra til å opplyse saken. Samtalene med disse gjennomføres på samme måte som for varsler og omvarslet.

Samtalene skal være basert på frivillighet, og Utvalget kan ikke kreve at varsler, omvarslet eller vitner forklarer seg i saken. Varsler må imidlertid gi tilstrekkelig informasjon til at varselet kan behandles.

Utvalget skal føre referat fra samtaler, møter mm, og skal dokumentere og loggføre alle aktiviteter, egne drøftinger og beslutninger. Den som har gjennomført en samtale med Utvalget skal gis mulighet til å lese referatet og godkjenne dette, eventuelt knytte merknader til fremstillingen. Referatet skal signeres av begge utvalgsmedlemmene som deltok i samtalen og den som ble intervjuet.

Varsler og omvarslede skal gis rimelig tid for eventuelle ytterligere kommentarer og fremleggelse av eventuell dokumentasjon.

Utvalget kan om det finner det nødvendig for sakens opplysning, innhente ytterligere skriftlige eller muntlige opplysninger fra varsler, omvarslede eller andre personer som besitter relevante opplysninger om saken.

Dersom varslingssaken beror på en vurdering av BCCs trosgrunnlag, basis eller formål, skal Utvalget innhente forstanderskapets skriftlige syn på de spørsmål i saken som angår dette.

Dersom det er aktuelt å vedta sanksjoner, jf. BCCs vedtekter § 6.7, skal den som vurderes sanksjonert informeres skriftlig om det, og gis minst tre uker til å redegjøre for sitt syn på saken.

4.5 Fase 3: Konklusjon og oppfølging

Utvalget fatter beslutning etter gjennomførte undersøkelser. Beslutningen skal begrunnes og skriftlig formidles til den omvarslede. Dette gjelder både der Utvalget avslutter saken uten å ilegge en sanksjon og der Utvalget beslutter å ilegge en sanksjon. Varsler skal gjøres kjent med utfallet av saken.

Dersom utvalget ilegger en sanksjon, skal det minimum fremgå hvilken sanksjon det er fattet beslutning om og de faktiske forhold vurderingen bygger på. Personen skal underrettes om klageadgang og klagefrist, jf. BCCs vedtekter § 6-13.

Beslutning om sanksjon eller avslutning av sanksjonssak uten sanksjon i BCC og norsk lokalmenighet formidles til styret og forstandere i lokalmenigheten til den omvarslede og styret og forstanderskapet i BCC. Hvis saklige grunner sett opp mot hensynet til de involverte tilsier det, kan utvalget beslutte at deler av beslutningen også kan gjøres kjent for andre, herunder offentligheten. I andre varslingssaker enn sanksjonssak, vurderer Utvalget hvem som bør informeres om Utvalgets anbefalinger. Dersom varslingssaken omhandler forhold som berører

andre enheter i Organisasjonene, skal også styret i denne enheten bli underrettet om beslutningen.

Dersom Utvalget mener at det foreligger kritikkverdige forhold skal styret/ledelsen i enheten varselet gjelder, sørge for at det iverksettes nødvendige tiltak for å forebygge at de samme eller liknende forhold oppstår på nytt. Styret i enheten vil alltid ha det overordnede ansvaret for å følge opp at nødvendige tiltak iverksettes.

4.6 Klage på Utvalgets beslutning

Den som ilegges sanksjoner kan påklage sanksjonsbeslutningen innen to måneder. Klagen har ikke oppsettende virkning, jf. vedtektene § 6.13.

Utvalget skal ved klage ta saken opp til ny behandling. Dersom Utvalget etter en fornyet vurdering ikke finner grunn til å endre beslutningen, skal klagen behandles av representantskapet i BCC. Klagen skal behandles i førstkommende representantskapsmøte etter at klagen er oversendt sekretariatet for representantskapet. Representantskapet voterer over om Utvalgets ilagte sanksjon skal frafalles, opprettholdes eller om det skal fastsettes en annen sanksjon.

Utvalgets anbefalinger eller avvisninger i øvrige varslingssaker kan ikke påklages.

4.7 Øvrige tiltak

Varsler og omvarslet skal få tilbud om egne oppsummeringssamtaler med Utvalget. Samtalene kan omhandle varslers eller omvarsledes opplevelse av varslingsprosessen, punkter til forbedring og hvordan den enkelte opplever seg ivaretatt og hørt i løpet av saksgangen.

Utvalget skal foreta en årlig evaluering og oppsummering av sitt arbeid.

4.8 Særlig om personer under 18 år og personer med psykisk utviklingshemming

Dersom den som varsler er under 18 år («barn») eller psykisk utviklingshemmet, gjelder følgende prinsipper for Utvalgets saksbehandling:

- Informasjonen som gis varsleren må tilpasses barnets alder og modenhet
- Barnets verge eller foresatte skal kontaktes så snart som mulig, så langt dette er i samsvar med gjeldende lovregulering, og med mindre det er grunn til å tro at disse omfattes av varselet.
- Barn mellom 15 og 18 år skal uansett få uttale seg før foresatte kontaktes. Det skal særdeles tungtveiende grunner til for at de foresatte skal kontaktes dersom barnet ikke samtykker til dette.

- Den oppnevnte kontaktpersonen (utvalgsmedlemmet) har et særlig ansvar for å gi barnet omsorg og oppfølging.

De samme prinsippene gjelder så langt de passer dersom omvarslede er under 18 år eller psykisk utviklingshemmet.

4.9 Om personopplysninger

All innsamling og behandling av personopplysninger i forbindelse med varslingsaker skal gjennomføres i tråd med gjeldende personvernlovgivning, som nærmere beskrevet i egen personvernerklæring til denne varslingsordningen.

Personopplysninger som det ikke lenger er nødvendig å behandle i forbindelse med varslingsaken skal slettes. BCC skal som utgangspunkt oppbevare nødvendige saksdokumenter i 3 år etter at varslingsaken er avsluttet, hvorefter alle personopplysninger skal slettes.

Vedtatt av styret i Brunstad Christian Church 2. juni 2021